

Raadsvoorstel

Datum vergadering	: 19 juni 2025
Registratie nummer	: GZDGBW/2000992/2000999
Voorstelnummer	: RV2025-072
Portefeuillehouder	: Piet Jan den Dikken
Bijlage(n)	: 2000998 Aanbiedingsbrief gemeenteraad West Betuwe – concept jaarstukken 2024 BWB, 2000996 Concept jaarstukken 2024 BWB, 2000997 Aanbiedingsbrief gemeenteraad West Betuwe – ontwerp-programmabegroting 2026-2029 BWB, 2000995 Ontwerp-programmabegroting 2026-2029 BWB, 2001162 Concept zienswijzebrief Begroting 2026 BWB
Onderwerp	: Jaarstukken 2024 en begroting 2026 GR Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe

Onderwerp

Jaarstukken 2024 en begroting 2026 GR Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB)

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de jaarstukken 2024 van de Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe.
2. Voor de begroting 2026 een positieve zienswijze aan het bestuur van BWB kenbaar te maken.

Inleiding

Naar aanleiding van de kadernota's 2026 van de gemeenschappelijke regelingen hebben wij een inhoudelijke zienswijze ingediend, voortkomend uit de financiële situatie van onze gemeente. De UBR was daarbij uitgezonderd. Het betrof onderstaande collectieve zienswijze, van de gemeenten in de regio Rivierenland:

“Vanwege de sterk verminderde inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk (circa 5%) hebben wij als kader een lagere gemeentelijke bijdrage gehanteerd van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028.”

Daarbij hebben wij het volgende verzoek gedaan aan de gemeenschappelijke regelingen: “bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek.”

In dit voorstel wordt een (eventuele) zienswijze voorgesteld op de begroting, mede naar aanleiding van onze eerdere zienswijze op de kadernota. Hiermee bestendigen we de gezamenlijke lijn die we als gemeenten in Rivierenland eind 2024 hebben ingezet.

Samenvatting jaarrekening

Financieel

De jaarrekening laat een totale last van 22.355.000 euro zien, waarvan 21.062.000 euro wordt gedekt uit de gemeentelijke (uniforme) bijdragen. Het restant komt uit baten van de inzet van reserves en maatwerk. De concept jaarrekening 2024 sluit met een positief resultaat van 920.000 euro. Voorgesteld wordt om de helft uit te keren aan de deelnemers en de andere helft over te hevelen voor in 2025 uit te voeren projecten. Voor de gemeente West Betuwe gaat het om een incidenteel voordeel van 166.060 euro.

Risico's en weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bedraagt eind 2024 661.000 euro. Voor de risico's is een (gewogen) bedrag berekend van 1.045.000 euro, zodat de weerstandsratio 0,63 bedraagt. Het weerstandsvermogen is dus ontoereikend om de risico's af te dekken.

Hiervoor is bij de vorming van BWB bewust gekozen, waardoor de deelnemers indirect achtervang zijn voor een gedeelte het weerstandsvermogen in het geval van nood. Daarnaast is er een gedeeltelijke overlap met de gemeentelijke risico's. In 2025 onderzoeken wij samen met de BWB de mate van overlap met als doel een betere onderbouwing van de risico's van BWB vanaf de jaarstukken 2025. Het aandeel van West Betuwe in de achtervang is 138.000 euro (36 procent).

Inhoudelijk

Het jaar 2024 stond voor BWB in het teken van de actualisatie van de Dienstverleningsovereenkomst en de Producten- en dienstencatalogus en de ontwikkeling van een nieuwe bekostigingssystematiek. Verder werkte BWB de invulling van de taakstelling bij de begroting 2025 uit, rondde de implementatie van het leer-managementsysteem af en schafte ze samen met onze gemeente een portfoliomanagementtool aan. Ook startte de BWB met de voorbereidende werkzaamheden voor de invoering van de moderne werkplek ten behoeve van de gemeenten en de organisatie van de BWB.

Uit de rechtmatigheidsverantwoording blijkt dat de geconstateerde onrechtmatigheden binnen de tolerantiegrens blijven. De controleverklaring bij de jaarrekening 2024 is nog niet beschikbaar. Deze wordt in de definitieve jaarrekening toegevoegd. Volgens de planning stelt het bestuur de definitieve jaarstukken vast op 12 juni 2025, zodat deze beschikbaar zijn voor de raadsvergadering van 19 juni.

Samenvatting begroting

Financieel

De gemeenteraad heeft op 7 november 2024 besloten tot een taakstellende bezuiniging van 430.000 euro in 2026 en 2027 en een bedrag van 860.000 euro vanaf 2028. Er is hierbij uitgegaan van een taakstelling van 1,5 en 3%. Dit betekent voor de BWB een taakstelling van

minimaal 126.160 euro vanaf 2026. BWB vult dit bedrag voor 2026 eenmalig in door de vervanging van de ICT infrastructuur met 1 jaar uit te stellen. Voor West Betuwe betekent dit een besparing van 461.000 euro. Voor de jaren na 2026 is BWB een traject gestart om samen met de gemeenten te onderzoeken welke andere maatregelen genomen kunnen worden. Deze verwerkt BWB in de begroting 2027 en verder. Daarmee wordt de gevraagde besparing behaald.

De concept begroting 2026 van BWB laat een totale last van 22.841.000 euro zien, die voor een bedrag van 21.850.000 euro wordt gedekt door gemeentelijke (uniforme) bijdragen. In de concept begroting is, ten opzichte van de kaderbrief 2026, sprake van (incidenteel) lagere lasten als gevolg van de uitstel van de ICT-infrastructuur (977.000 euro) en wat technische aanpassingen van 11.000 euro. Het uitstel van de vervanging van de ICT-infrastructuur beschouwen we eenmalig als invulling van de bezuinigingstaakstelling. Onder de streep laat de concept begroting 2026 voor de gemeente West Betuwe, ten opzichte van de huidige ramingen, structureel een afname zien van 461.000 euro in 2026 aflopend tot 75.000 euro vanaf 2027. Deze afname brengen wij ten gunste van de taakstelling op de gemeenschappelijke regelingen.

Inhoudelijk

BWB zet in 2026 de lijn van het verbeteren van onze (werk)processen voort en wil hierdoor de kwaliteit van de dienstverlening verhogen. Ook vindt de BWB dat de stap naar meer robotisering en de inzet van digitale middelen, zoals AI en Microsoft 365 (M365), van cruciaal belang is om blijvend professionele en kwalitatief hoogstaande dienstverlening te bieden. Door deze technologieën te integreren, kan BWB efficiënter werken, processen automatiseren en beter inspelen op de behoeften van onze partners.

In 2026 wil BWB de organisatievisie herijken op basis van de evaluatie van tien jaar BWB. Sober en Samen is het uitgangspunt voor deze begroting. De BWB heeft daarom het voornemen om voor noodzakelijke investeringen geen nieuw geld aan te vragen, maar dit binnen de eigen begroting op te vangen. Daarom heeft zij in de meerjarenbegroting 2025-2028 al een taakstelling van 760.000 euro opgenomen.

Een uiterst onzekere en daarmee moeilijk kwantificeerbare factor is of de gemeente Tiel eind 2025 definitief besluit al dan niet (gedeeltelijk) uit te treden uit BWB. Die onzekerheid en het effect van het uiteindelijke besluit kan van grote invloed zijn op zowel de reguliere dienstverlening als het projectportfolio en de doorontwikkeling van de organisatie van de BWB. BWB zet daarom in op continuïteit van de dienstverlening en wil zo een betrouwbare en sterke bedrijfsvoeringsorganisatie blijven, die passende dienstverlening organiseert voor de opgaven waar de gemeenten voor staan.

Beoogd effect

Invloed en grip op de gemeenschappelijke regeling, door de gemeenteraad zijn controlerende rol uit te laten voeren.

Argumenten

1.1 De gemeenschappelijke regeling BWB voorziet niet in een zienswijzeprocedure voor de jaarstukken, daarom worden deze ter kennisname aangeboden.

2.1 De begroting van de BWB sluit inhoudelijk en financieel aan op de doelstellingen van onze gemeente.

Met het uitgangspunt Sober en Samen laat de BWB zien de financiële positie van de gemeenten serieus te nemen. Zij draagt in 2026 meer bij aan de taakstelling dan gevraagd en zegt toe om ook voor de volgende jaren de taakstelling in te vullen. De stap naar meer robotisering en de inzet van digitale middelen in de werkprocessen is een stap, die onze gemeente in het kader van Slimmer werken ook wil inzetten.

Kanttekeningen

2.1 De besparingen vanaf 2027 moeten door BWB nog worden onderzocht en ingevuld. BWB geeft vóór de begroting 2027 helderheid over de invulling van deze besparingen.

Financiën

Jaarrekening 2024

Wat is begroot voor West Betuwe in 2024	Wat is opgenomen in onze jaarrekening 2024	Wat is het uiteindelijke resultaat voor West Betuwe	Wat is het verschil voor West Betuwe
7.508.164	7.672.949	7.506.889	166.060

BWB stort de helft van het voordelig resultaat van de jaarrekening 2024, na vaststelling door het bestuur, terug naar de partners. Wij nemen dit voordeel mee in de tweede bestuursrapportage 2025.

Begroting 2026

Onderwerpen	2026	2027	2028	2029
Wat hebben we nu geraamd	8.410.677	8.421.226	8.447.325	8.447.325
Wat wordt er gevraagd van West Betuwe	8.141.859	8.542.859	8.585.859	8.599.859
Wat wordt meer gevraagd	268.818	-121.633	-138.534	-152.534
Kostprijsverhogende BTW	1.237	-560	-638	-702
Bijdrage stelpost LPO	221.970	208.662	216.815	224.362
Dekking uit overige budgetten	-31.025	-11.469	-2.643	3.874
Ten gunste van taakstelling GR-en	-461.000	-75.000	-75.000	-75.000
Financieel effect voor West Betuwe	0	0	0	0

Verklaring toename	2026	2027	2028	2029
Uitstel ICT-infrastructuur	386.000	0	0	0
Actualisatie begroting (onder andere verdeelsleutels)	79.741	79.741	70.654	87.643
Mutaties begroting ten opzichte van Kadernota 2026	-4.741	-4.741	4.346	-12.643
Ten gunste van taakstelling GR'en	-461.000	-75.000	-75.000	-75.000
Financieel effect voor West Betuwe	0	0	0	0

De financiële gevolgen van de begroting 2026 zullen, na vaststelling door het bestuur van BWB, meegenomen worden in onze begroting 2026. De prijsstijgingen komen ten laste van de stelpost loon- en prijsstijgingen, de effecten van de bezuinigingsmaatregelen komen ten gunste van de taakstelling op de verbonden partijen.

Communicatie en participatie

Er is een conceptbrief opgesteld voor het bestuur van de BWB waarin de zienswijze bekend wordt gemaakt.

Uitvoering/Planning

Na besluitvorming van de gemeenteraad stuurt de griffie de zienswijzebrief naar het bestuur van de BWB. De reacties van de verschillende gemeenten worden tijdens de vergadering van het bestuur in september 2025 besproken.

Evaluatie

Terugkoppeling van de besluitvorming van de jaarstukken en begroting zal via de kwartaalrapportages verbonden partijen aan de gemeenteraad worden teruggekoppeld.

Risicoparagraaf

De weerstandratio van BWB in de begroting 2026 bedraagt 0,95. Dat betekent dat 5% van het totale risicobedrag niet door de BWB zelf kan worden opgevangen. In geldt komt dit neer op een bedrag van 72.000 euro. Het effect voor West Betuwe is met een maximaal bedrag van 28.440 euro beperkt te noemen. Voor een deel bevat het risicoprofiel van BWB ook dubbelingen met de risicoprofielen van de deelnemende gemeenten. In 2025 onderzoeken wij samen met de BWB de mate van overlap met als doel een betere onderbouwing van de risico's van BWB vanaf de jaarstukken 2025.

Zoals ook in de inleiding benoemd, is het besluit van de gemeente Tiel over mogelijke uittreding uit de BWB een grote onzekerheid, waarvan de financiële effecten op dit moment niet te kwantificeren zijn. Dit besluit kan ook gevolgen hebben voor de gemeentelijke bedrijfsvoering en begroting. Wij volgen de ontwikkelingen en het onderzoek in 2025 en vertalen deze naar gevolgen voor onze gemeente.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe

de secretaris,
Philip Bosman

de burgemeester,
Servaas Stoop